

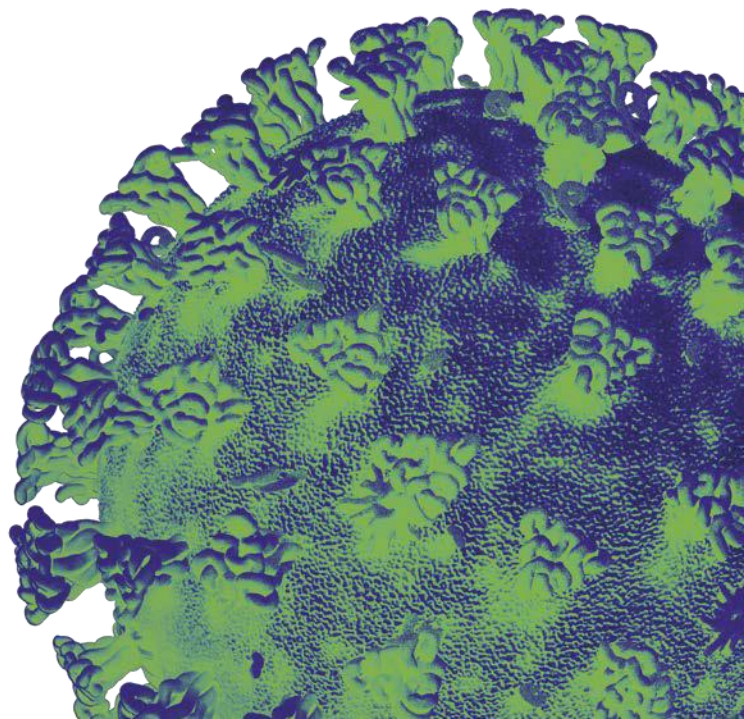
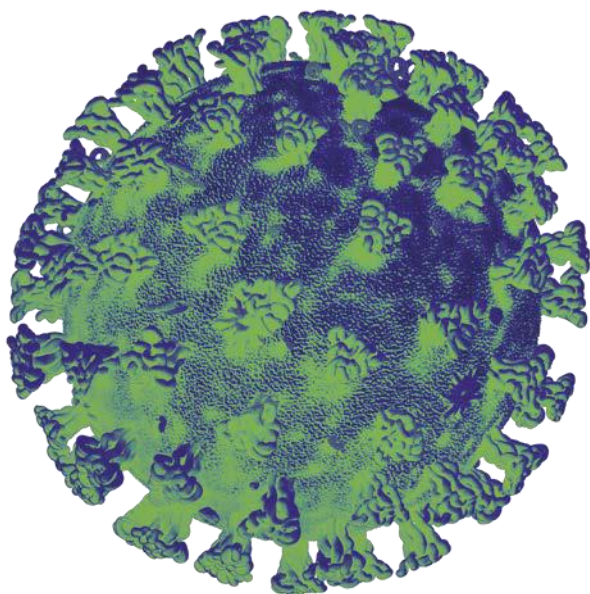
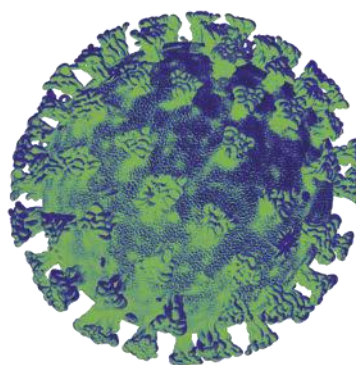

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Y Gell Cyngor Technegol

Crynodeb o'r cyngor

17 Gorffennaf 2020

Y Gell Cyngor Technegol: Crynodeb

17 Gorffennaf 2020

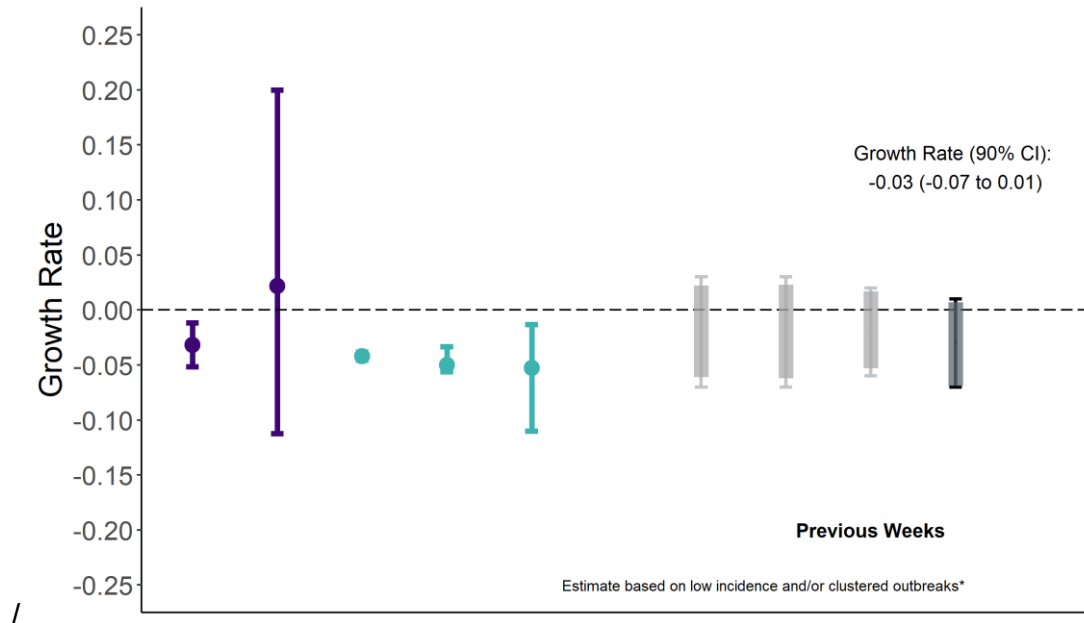
Crynodeb o'r prif bwyntiau

- Mae'n debygol iawn fod y gyfradd twf yng Nghymru yn lleihau ac amcangyfrifir ei bod yn is na 0.03, sy'n golygu bod heintiau COVID-19 yng Nghymru yn gostwng tua 3% y dydd ar hyn o bryd.
- Mae'r rhif R_t yng Nghymru yn is nag 1 ac wedi bod felly am o leiaf wyth wythnos. Fodd bynnag, wrth i'r niferoedd barhau i ostwng, nid yw'r Gell Cyngor Technegol yn hyderus bod yr amcangyfrif R_t ar ei ben ei hun yn ddigon cadarn i lywio penderfyniadau.
- Mae'r Grŵp Cyngor Technegol wedi [cyhoeddi](#) cyfres o ddatganiadau am brofion. Mae'n bwysig fod profion yn cael eu defnyddio mewn ffyrdd sy'n briodol i'w nodweddion o ran dyluniad a pherfformiad; a bod diben y profi, a'r camau a gymerir yn sgil y canlyniadau, yn cael eu diffinio'n glir ac y cytunir arnynt cyn eu rhoi ar waith.

Y gyfradd twf

- Mae pum model i'w cael ar hyn o bryd sy'n amcangyfrif y cyfraddau twf yng Nghymru. Caiff canlyniadau'r modelau hyn eu cyfuno gan ddefnyddio pwysoliadau cyfartal er mwyn darparu'r amcangyfrif canolog cyffredinol o'r gyfradd twf. Mae Ffigur 1 yn dangos yr amcangyfrifon o'r cyfraddau twf diweddaraf ar gyfer Cymru, gan gynnwys y model cyfun. Mae'r gyfradd twf yn -0.03 ar hyn o bryd (cyfyngau hyder 90% o -0.07 i 0.01) sy'n golygu yr amcangyfrifir ar hyn o bryd bod heintiau yn lleihau tua 3% y dydd.

Ffigur 1: Yr amcangyfrifon cyfredol ar gyfer cyfradd twf yng Nghymru – gyda chyfyngau hyder 90%, ynghyd â'r model cyfun yn seiliedig ar bwysoliadau cyfartal

Allwedd

—●— Cases —●— Deaths —●— Multiple —●— Survey —●— Combined

Ffynhonnell: SPI-M

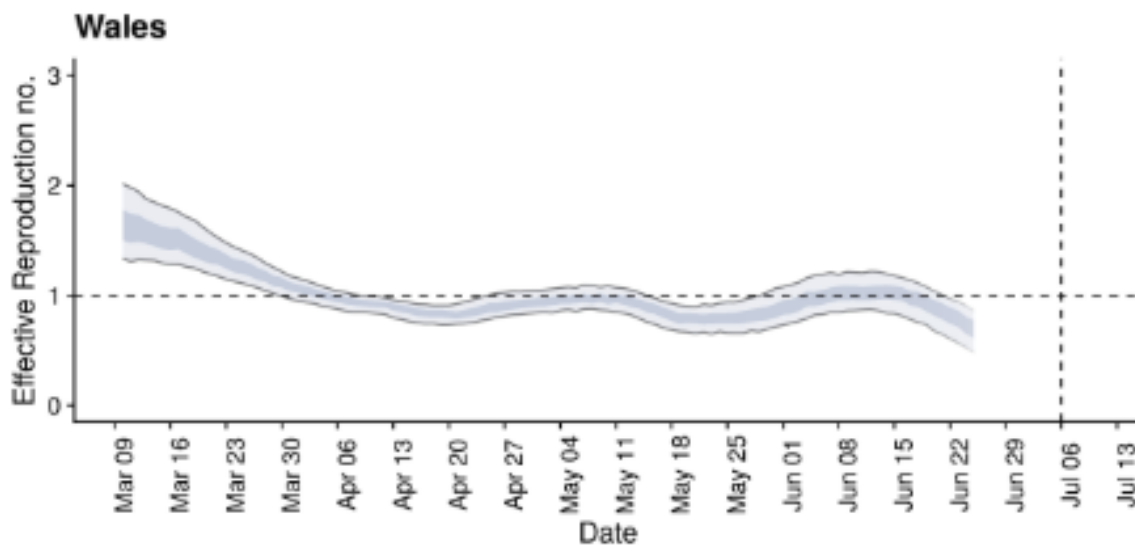
Y rhif atgynhyrchu

- Yr amcangyfrif diweddaraf o'r rhif atgynhyrchu R_t ar gyfer Cymru gan y Grŵp Gwyddonol ar Ffliw Pandemig – Modelu (SPI-M) yw rhwng 0.60 a 0.80 gydag amcangyfrif canolog o 0.7. Gan ein bod mewn cyfnod lle mae'r nifer yn isel, nid yw SAGE yn cynghori gwneud penderfyniadau polisi ar sail y rhif hwn gan nad yw'n ddibynadwy.
- Mae'r amcangyfrif hwn a'r un a luniwyd ar gyfer 23/06/20 wedi'u seilio wahanol setiau o fodelau, felly nid oes modd cymharu'r ddau yn uniongyrchol. Mae R_t wedi bod yn is nag 1 am o leiaf wyth wythnos, sydd wedi arwain at ostyngiad yn nifer yr achosion a nifer y bobl sydd wedi gorfod cael eu derbyn i'r ysbyty.
- Os bydd R_t yn aros yn is nag 1, bydd yr achosion yn parhau i ddisgyn. Os bydd nifer yr achosion o heintiau yn parhau i ostwng, daw mesurau eraill megis nifer yr achosion newydd ac adroddiadau meddygon teulu yn bwysicach na defnyddio R_t fel y prif ddangosydd.
- Mae Ffigur 2 isod yn dangos yr amcangyfrif dros amser o'r rhif atgynhyrchu effeithiol yng Nghymru yn seiliedig ar un amcangyfrif a gynhyrchwyd gan Ysgol

Hylendid a Meddygaeth Drofannol Llundain. Mae'r amcangyfrif hwn yn seiliedig ar achosion a gadarnhawyd ac nid yw'n ymdrin ag amcangyfrif consensws SPI-M, ond caiff ei gynnwys oherwydd ein bod yn gallu gweld y duedd yn glir.

- Dangosir amcangyfrifon o'r data presennol hyd at 26 Mehefin 2020. Fodd bynnag, mae'r niferoedd wedi bod yn rhy fach i gynhyrchu amcangyfrifon dibynadwy ers Mehefin 22 yn Ffigur 1. Dylid ystyried y rhain fel gwybodaeth ddangosol yn unig. Mae'r llinell doredig lorweddol yn dangos y gwerth targed, sef 1, ar gyfer y rhif atgynhyrchu effeithiol sy'n ofynnol i reoli'r haint. Mae'r llinell doredig fertigol yn dangos dyddiad llunio'r adroddiad.

Ffigur 2: R_t yng Nghymru

Ffynhonnell a rhagor o wybodaeth: Amcangyfrifon Cenedlaethol ac Is-genedlaethol ar gyfer y Deyrnas Unedig

<https://epiforecasts.io/covid/posts/national/unitedkingdom/>

Yr Amcangyfrif Presennol o R_t

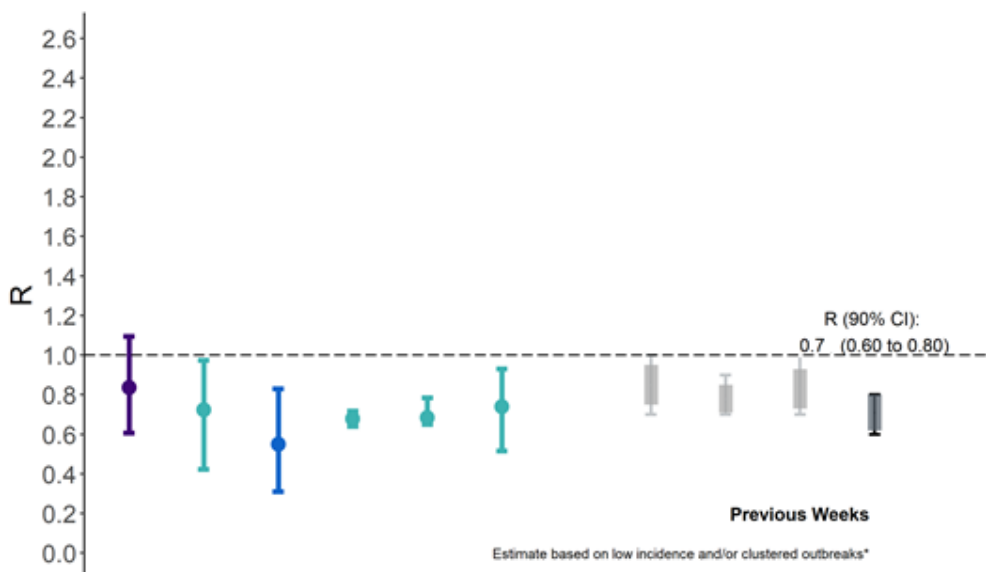
- Mae tystiolaeth bod amrywiadau bychan mewn R_t rhwng gwahanol wledydd y DU. Fodd bynnag, mae mwy o ansicrwydd yn yr amcangyfrifon ar gyfer yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon, a hynny'n rhannol oherwydd y niferoedd llai o achosion a marwolaethau o'i gymharu â Lloegr.
- Ni fydd unrhyw newidiadau o ran trosglwyddo a allai fod wedi digwydd yn y ddwy i dair wythnos ddiwethaf yn cael eu hadlewyrchu mewn data clinigol eto, nac ychwaith felly yn yr amcangyfrifon cyfredol o R_t .
- Mae tri lleoliad sy'n arbennig o berthnasol i'r sefyllfa bresennol: y gymuned, cartrefi gofal ac ysbytai. Nid yw'r rhain yn annibynnol ar ei gilydd; gall haint gael

ei ledaenu o ysbytai i gartrefi gofal, o'r lleoliadau hyn i'r gymuned, ac i'r gwrthwyneb. Ni ellir casglu'r rhain drwy amcangyfrif R_t ar wahân ar gyfer cartrefi gofal ac ysbytai. Nid yw R_t ond yn ystyried trosglwyddiad i eraill pan fydd y feirws wedi cyrraedd poblogaeth benodol. Mae arwyddion bod heintiau sy'n cal eu dal wrth gael gofal iechyd yn cyfrif am gyfran is o achosion dros gyfnod.

- Mae SPI-M-O yn argymhell na ddylai'r sefyllfa mewn lleoliadau penodol gael ei monitro gan ddefnyddio R_t ond yn hytrach drwy edrych sut mae nifer yr achosion a'r marwolaethau yn newid ac, os oes modd, cynnal ymchwiliad epidemiolegol i'r modd y mae'r tri epidemig yn rhyngweithio.
- Er mwyn ystyried yr holl dystiolaeth a dulliau, caiff y canlyniadau o bob model eu cyfuno gan ddefnyddio pwysoliad cyfartal i roi amcangyfrif cyffredinol o R_t yng Nghymru. Dangosir hwn mewn lliw du i'r dde o Ffigur 3 isod.
- Mae'r canlyniadau yn ddienw er mwyn osgoi rhoi blaenoriaeth i un model penodol dros un arall. Dangosir cyfyngau hyder (90%) hefyd. Yr asesiad o'r dystiolaeth hon gan SPI-M yw bod R_t yn debygol o fod yn is nag 1 yng Nghymru.

Ffigur 3. Amcangyfrifon cyffredol o R_t yng Nghymru – gyda chyfyngau hyder o 90%, ynghyd â'r model cyfunol yn seiliedig ar bwysoliadau cyfartal:

Ffynhonnell: SPI-M

Allwedd

—●— Cases —●— Deaths —●— Multiple —●— Survey —●— Combined

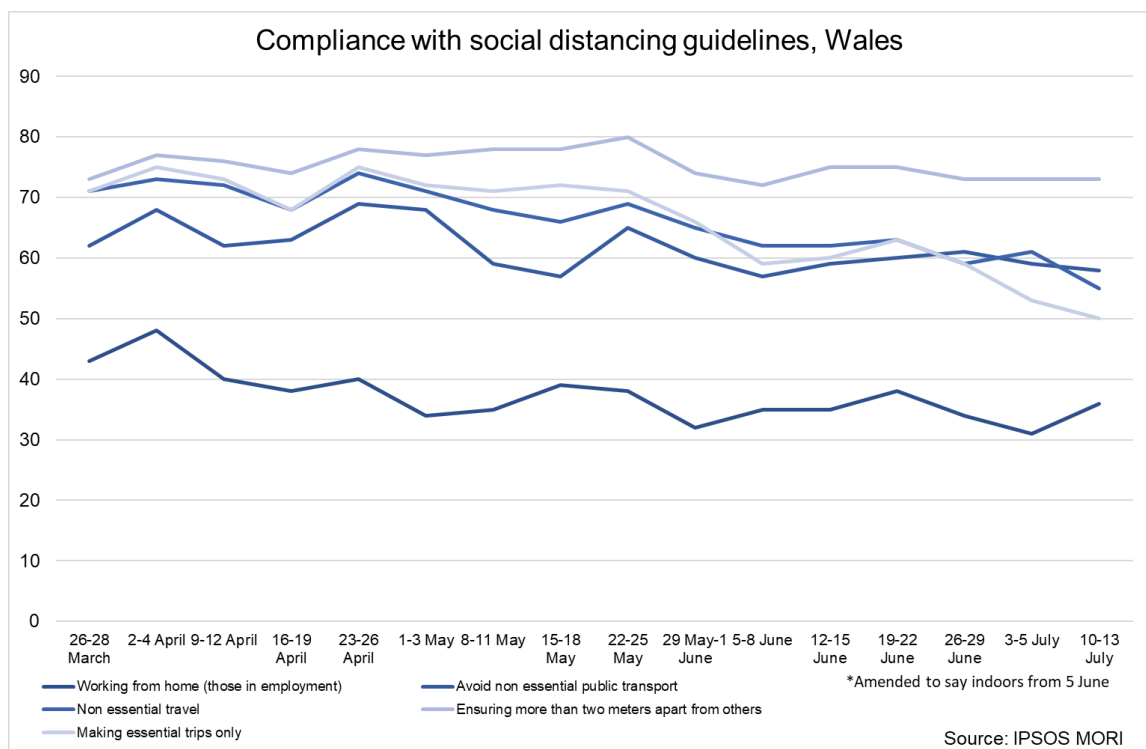
Amser haneru

- Ni ellir llunio amcangyfrifon dibynadwy o'r amseroedd haneru ar hyn o bryd oherwydd niferoedd isel a sefydlog y derbyniadau i'r ysbyty.

Cydymffurfio â'r canllawiau presennol, a symudedd

- Mae'r data diweddaraf yn dangos bod llawer o bobl yng Nghymru yn parhau i ddilyn y canllawiau ar gadw pellter cymdeithasol. Mae nifer y bobl yng Nghymru sy'n teithio am resymau heblaw teithiau hanfodol yn unig wedi bod yn cynyddu yn ystod yr wythnos ddiwethaf, sy'n adlewyrchu'r llacio ar y cyfyngiadau.
- Mae Ffigur 4 yn dangos data a gasglwyd fel rhan o arolwg o sawl gwlad. Mae pob un o'r tonnau yn cynnwys tua 600 o ymatebwyr yng Nghymru. Mae'r sampl yn fras yn cynrychioli'r boblogaeth oedolion 16-74 oed. Mae'r data'n cael eu pwysoli i adlewyrchu proffil oedran a rhywedd poblogaeth Cymru sy'n 16-74 oed. Mae gan bob sampl ffin cyfeiliornad. Ar gyfer sampl o tua 500, mae hyn yn +/-4.8 pwynt canran. I gael rhagor o wybodaeth am farn y cyhoedd ar COVID-19, ewch i: <https://gov.wales/surveypublic-views-coronavirus-covid-19>.

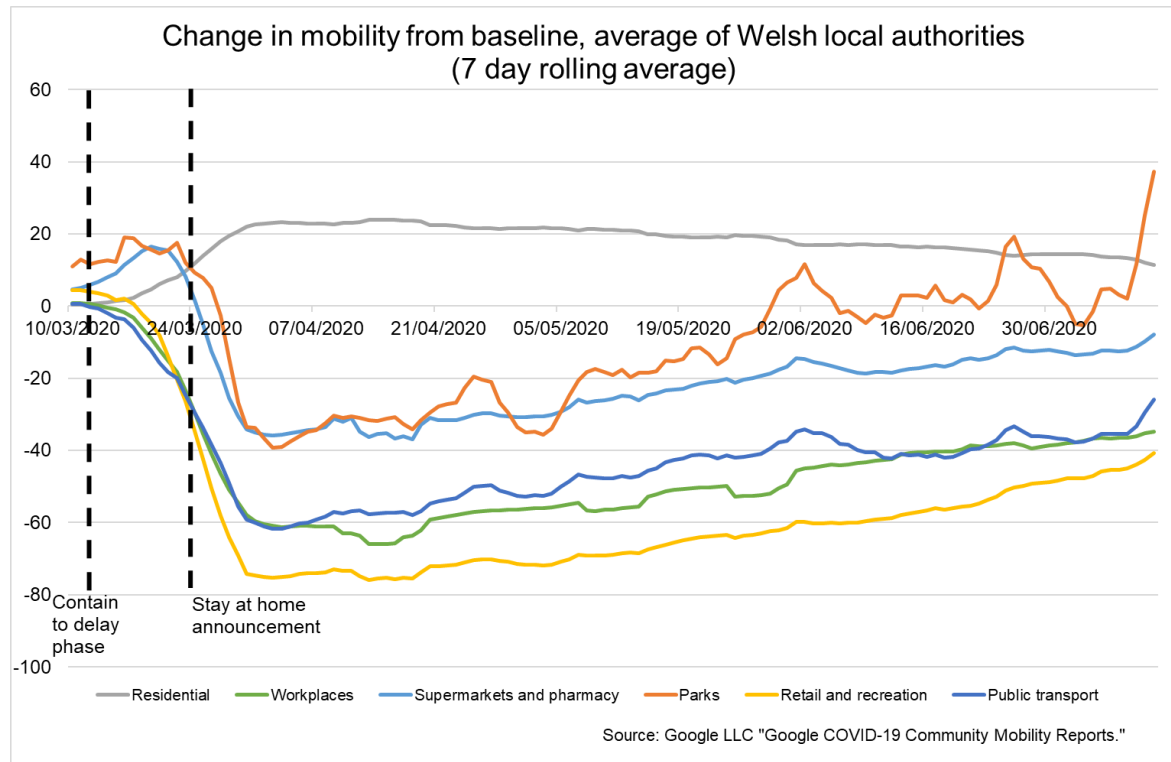
Ffigur 4: Cydymffurfio â chanllawiau cadw pellter cymdeithasol yng Nghymru

- Mae canlyniadau diweddaraf yr Arolwg Ymgysylltu â'r Cyhoedd ar Iechyd a Llesiant yn ystod y Mesurau Coronafeirws yn dangos bod rhagor o bobl yn dod i gysylltiad agos ag eraill. Daeth 38% o bobl i gysylltiad agos (o fewn 1 metr) ag o leiaf 3 o bobl o'r tu allan i'w haelwyd yn y 7 diwrnod diwethaf, i fyny o 29% yn wythnos 12 yr arolwg. Dywedodd 36% bod rhywun o'r tu allan i'w haelwyd wedi

bod yn eu tŷ yn yr wythnos ddiwethaf a dywedodd 35% eu bod wedi bod mewn un neu ragor o dai eraill yn yr wythnos ddiwethaf.

- Rhwng canol mis Ebrill a dechrau mis Mehefin gwelwyd cynnydd graddol mewn teithio. Yn ystod gweddill mis Mehefin, roedd y cynnydd yn llai ar y cyfan, ond bu cynnydd mawr ers dechrau mis Gorffennaf.
- Ganol mis Ebrill roedd teithio gan [ddefnyddwyr Facebook](#) yng Nghymru 50% yn is na'r llinell sylfaen - mae hyn tua 14% ac mae wedi cynyddu'n gyflym yn ystod yr wythnos ddiwethaf. Mae 28% o ddefnyddwyr Facebook yng Nghymru yn aros lle y maent ac mae hyn wedi gostwng ychydig yn ystod yr wythnos ddiwethaf. Mae [data Apple](#) sy'n dangos ceisiadau am gyfarwyddiadau gyrru yng Nghymru wedi cynyddu'n sylweddol yn ystod y pythefnos diwethaf ac maent bellach uwchlaw'r llinell sylfaen (sef 13 Ionawr, ac roedd 65 pwynt canran yn is ar ddiwedd mis Mawrth) Mae [data symudedd Google](#) yn dangos cynnydd ar draws pob categori - yn arbennig trafnidiaeth gyhoeddus a pharciau.
- Ar ôl y cyfnod o gyfyngiadau symud roedd patrymau teithio yng Nghymru a Lloegr yn weddol debyg. Rhwng canol mis Mai a dechrau mis Mehefin, gwelwyd mwy o gynnydd mewn teithio yng Lloegr nag yng Nghymru. Yn ystod yr wythnos ddiwethaf, bu mwy o gynnydd yng Nghymru nag yn unrhyw un o'r gwledydd eraill, o ran y rhan fwyaf o'r data.
- Mae Ffigur 5 yn dangos y newid o ran teithio yng Nghymru gan ddefnyddio data symudedd Google. Mae'r ffigurau yn seiliedig ar gyfartaledd yr awdurdodau lleol hynny sydd â data. Y llinell sylfaen yw'r gwerth canolrifol, ar gyfer y diwrnod cyfatebol o'r wythnos, yn ystod y cyfnod 5 wythnos o 3 Ionawr i 6 Chwefror 2020.

Ffigur 5: Newid mewn patrymau teithio yng Nghymru

Datganiadau consensws y Gell Cyngor Technegol ar brofi

- Mae'r Gell Cyngor Technegol wedi cyhoeddi tri datganiad consensws – pob un ohonynt yn ymwneud ag agwedd wahanol ar brofi. Cyhoeddwyd hefyd y fersiwn ddiweddaraf o strategaeth brofi COVID-19 Cymru.
- Dyma fanylion y tri datganiad:
 - Defnyddio profion i ganfod gwrthgyrff i feirws SARS-CoV-2
 - Cynnal profion gwrthgyrff eto ar staff ysgolion
 - Egwyddorion ar gyfer defnyddio prawf RT-PCR i ganfod y feirws SARS-CoV-2.
- Mae'r themâu cyffredin yn y tri datganiad yn cynnwys: pwysigrwydd sicrhau bod profion yn cael eu defnyddio mewn ffyrdd sy'n briodol i'w nodweddion o ran dyluniad a pherfformiad; a bod diben y profi, a'r camau a gymerir yn sgil y canlyniadau, yn cael eu eu diffinio'n glir ac y cytunir arnynt cyn eu rhoi ar waith.
- Mae'r datganiadau ar gael yn: <https://llyw.cymru/cyngor-ar-y-coronafeirws-gan-y-gell-cyngor-technegol#Subjectspecificreports>.

• Ymchwil

- Mae 4407 o gleifion o Gymru wedi'u recriwtio i astudiaethau iechyd y cyhoedd brys COVID-19 ar hyn o bryd, sy'n gynydd o 168 yn y saith diwrnod diwethaf.

Crynodeb gwyliadwriaeth ac epidemiolegol wythnosol COVID-19 gan Iechyd Cyhoeddus Cymru

- Mae nifer y bobl sy'n cysylltu â gwasanaeth 111 y GIG a nifer y galwadau i Galw Iechyd Cymru ar gyfer symptomau sy'n ymwneud â COVID-19 yn isel ac yn sefydlog.
- Gwelwyd brig yn nifer y galwadau am ambiwlans am resymau a allai fod yn gysylltiedig â COVID-19 ym mis Ebrill ond erbyn hyn maent wedi gostwng ac maent yn sefydlog.
- Yn labordai GIG Cymru, mae nifer y canlyniadau positif ar gyfer profion COVID-19 wedi lleihau o bron i 50% i 0.85% ar 16 Gorffennaf, ac mae wedi bod yn sefydlog dros yr wythnosau diwethaf.
- Mae canlyniadau positif wedi lleihau mewn pobl sy'n cael profion yn yr ysbyty ond wedi cynyddu ychydig mewn pobl sy'n cael profion mewn lleoliadau eraill (yn rhannol oherwydd bod mwy o brofi yn digwydd yn gysylltiedig â nifer fach o achosion lleol sy'n destun ymchwiliad ar hyn o bryd).
- Mae'r nifer sy'n cael eu derbyn i'r ysbyty ac i unedau gofal dwys yn parhau i ostwng yn gyffredinol.
- Yn y Gogledd a rhannau o gymoedd y De y bu'r prif weithgarwch yn ddiweddar, ond mae'r dangosyddion gwyliadwriaeth bellach wedi gostwng.
- Ceir rhwng 1 a 15 o achosion newydd yr wythnos o hyd, yn bennaf mewn cartrefi gofal preswyl, gydag uchafbwynt bychan diweddar o 12 o ddigwyddiadau'n cael eu hadrodd mewn un diwrnod.
- Mae pob marwolaeth oherwydd achos wedi dychwelyd i lefelau tymhorol sylfaenol.
- O ran marwolaethau lle mae gwybodaeth ar gael, clefyd cronig y galon, diabetes a chlefyd anadlol cronig yw'r ffactorau risg mwyaf cyffredin (mewn 34%, 26% a 23% o farwolaethau yn y drefn honno).

Dangosfwrdd Data'r GIG

- *Diweddarwyd data Iechyd Cyhoeddus Cymru ar 15/07/2020*
- *Diweddarwyd data ysbytai ar 15/07/2020*

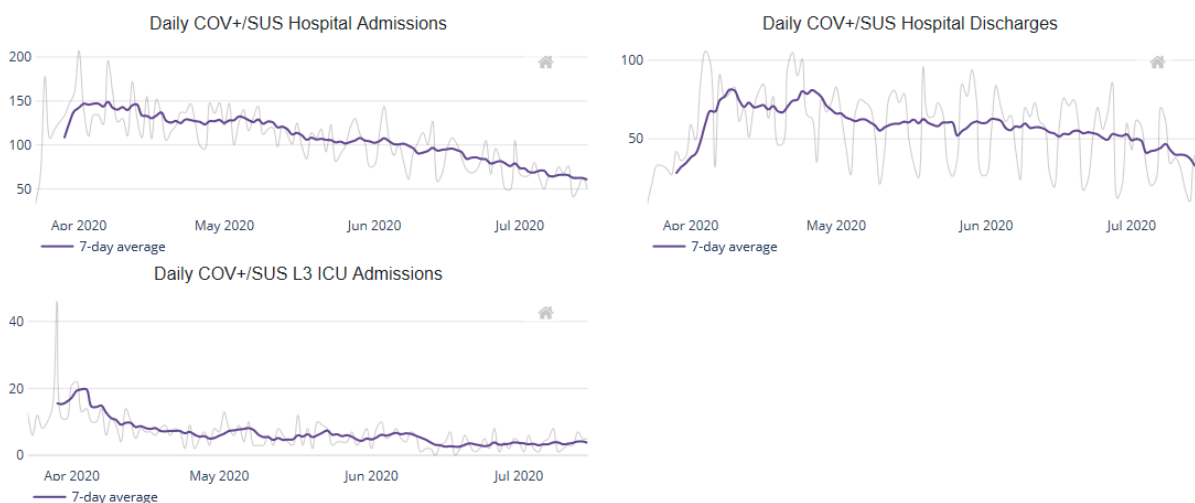
Unedau gofal dwys lefel 3

- O blith y cyfanswm o 122 o gleifion mewn unedau gofal dwys lefel 3 yng Nghymru (sydd wedi gostwng o 124 ers yr adroddiad blaenorol):
 - mae 4 yn gleifion COVID wedi'u cadarnhau (3 ym Mwrdd Iechyd Aneurin Bevan ac 1 ym Mwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr);
 - mae 4 yn gleifion yr amheuir bod COVID arnynt (2 ym Mwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr a 2 ym Mwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro
- O blith y byrddau iechyd sydd ag unedau gofal dwys lefel 3:
 - mae cyfradd defnydd gwelyau Bwrdd Iechyd Hywel Dda yn 72% (cleifion heb COVID yw pob un);
 - mae cyfradd defnydd gwelyau Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan yn 50%;
 - mae cyfradd defnydd gwelyau Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr, Bwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg, Bwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro a Bwrdd Iechyd Bae Abertawe o dan 50%.

Daily L3 ICU Confirmed COVID19 Patients

7-day Averages

Ffon Fesur Tebygolrwydd Pennaeth y Proffesiwn Asesu Gwybodaeth (PHIA)

- Os yw'n briodol, bydd y Gell Cyngor Technegol yn mynegi tebygolrwydd neu hyder yn y cyngor a ddarperir gan ddefnyddio ffon fesur tebygolrwydd PHIA i sicrhau cysondeb ar draws gwahanol elfennau'r gyngor a roddir.

